

Published by the Archaeological Society of Finland www.sarks.fi

Layout: Maija Holappa

Cover image: Photo taken by the University of Helsinki
(and handed over by Mika Lavento himself through the IKUWA7 website)

Copyright © 2022 The contributors

ISBN 978-952-69942-0-8 (print)

ISBN 978-952-68453-9-5 (online – PDF)

Monographs of the Archaeological Society of Finland ISSN-L 1799-8611

Oodeja Mikalle

Juhlakirja professori Mika Lavenolle hänen täyttäessään 60 vuotta

Odes to Mika

Festschrift for Professor Mika Lavento on the occasion of his 60th birthday

Оды Мике

Юбилейный сборник посвященный 60-летию профессора Мики Лавенто

MONOGRAPHS OF THE ARCHAEOLOGICAL SOCIETY OF FINLAND 10

Editor-in-Chief

Associate Professor **Anna-Kaisa Salmi**,
University of Oulu

Editorial board

Professor **Joakim Goldhahn**,
University of Western Australia

Professor **Alessandro Guidi**,
Roma Tre University

Professor **Volker Heyd**,
University of Helsinki

Professor **Aivar Kriiska**,
University of Tartu

Associate Professor **Helen Lewis**,
University College Dublin

Professor (emeritus) **Milton Núñez**,
University of Oulu

Researcher **Carl-Gösta Ojala**,
Uppsala University

Associate Professor **Eve Rannamäe**,
University of Tartu

Adjunct Professor **Liisa Seppänen**,
University of Turku and University of Helsinki

Associate Professor **Marte Spangen**,
University of Tromsø

Sisältö | Table of contents | Содержание

Petri Halinen, Volker Heyd & Kristiina Mannermaa Preface	I
Mervi Suhonen Biografia – Mika Tapio Lavento	IV
Mika Lavento – Selected publications	VIII
Tabula gratulatoria	XVI

Ode I on the first people of northern and northeastern Europe (Mesolithic/Neolithic)

1 Charlotte Damm & Marianne Skandfer A Neolithic corridor between East and West	3
2 Dmitriy V. Gerasimov Archaeological map of the Karelian Isthmus Stone Age – twenty years later	11
3 Volker Heyd The bumpy road towards farming in Finland – a short-essay re-appraisal	17
4 Bryan C. Hood, Erling Krogh Ravna, Trine Merete Dahl & Marianne Skandfer Preliminary geochemical analysis of asbestos minerals from geological and archaeological contexts in Finnmark, north Norway: Evaluating the potential for sourcing tempers in asbestos ceramics	26
5 Ville Mantere & Ekaterina Kashina Zoomorphic stone maces and axes in the forest zone of north-eastern Europe: Manifestations of interaction between hunter-gatherers and cattle herding groups in the 3rd millennium BC	35
6 Petro Pesonen, Esa Hertell, Kristiina Mannermaa, Mikael A. Manninen, Tapani Rostedt, Laija Simponen-Robins, Noora Taipale & Miikka Tallavaara Research on the Mesolithic of North Karelia in 2003–2017: Implications for the early postglacial archaeology of Northern Europe	45

- 7 **Jarkko Saipio**
Yersinia pestis, the demise of the giant's church culture and disappearance of
 Asbestos Ware in Late Neolithic Finland 56
- 8 **Ezra B.W. Zubrow**
 Finding the first Finnish family 65

Ode II on the first metal users of northeastern Europe (and the first amber users in Spain)

- 9 **Christian Carpelan & Pirjo Uino**
 Essay on Bronze Age and Early Iron Age pottery in Finland with an excursus
 into the history of fabric impressed ceramics 81
- 10 **Vesa-Pekka Herva, Janne Ikäheimo, & Antti Lahelma**
 An odyssey to golden mica – contextualising the burial of a Bronze Age “Odysseus” 86
- 11 **Päivi Maaranen**
 Siuntion Svartbäck – kahden tontin historiallinen kylä ja sen pronssikautinen asuinpaikka 94
- 12 **Algimantas Merkevičius**
 Human sacrifice and body rituals in Lithuania in the Bronze Age 103
- 13 **Milton Núñez, Elena Garcia-Guixé, Paloma González Marcén & Rafael Mora Torcal**
 A recycled amber spacer bead from Forat de Conqueta, Catalonia, Spain 111
- 14 **Carl-Gösta Ojala & Karin Ojala**
 Looking east in Swedish archaeology: Envisioning eastern contacts in the
 Late Bronze Age and Early Iron Age 121
- 15 **Maria A. Razzak**
 Textile ceramics from the site of Galik 11 after materials from excavations of 2020
 (south-eastern coast of the Gulf of Finland) 129

Ode III on Iron Age & medieval archaeology

- 16 **Björn Forsén**
 Oracle of the dead, farmstead, or trading station? Some thoughts on the
 interpretation of archaeological remains 139
- 17 **Petri Halinen**
 Viewpoints on the disintegration of the Late Iron Age and early medieval Sámi
 societies and the emergence of reindeer herding in Northern Fennoscandia 147
- 18 **Hannu Kotivuori**
 Metallinilmaisinelöytöjä Sallasta 156

19	Maria Lahtinen & Markku Oinonen Kiinteän asutuksen leviäminen Suomessa keskiajalla: Vai oliko se sittenkin vain jatkoa varhaisempaan kehitykseen?	165
20	Sanna Lipkin & Hanna-Leena Puolakka Reconstruction of the 14th century textile in a burial from Valmarinniemi	174
21	Mirette Modarress Julin Merkkejä pyhän tulen rituaaleista Iranin arkeologisessa maisemassa	181
22	Teemu Mökkönen & Kerkko Nordqvist Rupunkangas 4: A charcoal production pit from the Late Iron Age and Early Historical Period on the Karelian Isthmus	190
23	Petro Pesonen & Marja Ahola Telling tales in a pot? The decorative motifs of Early Iron Age Luukonsaari pottery from the Jyrinlahti site in Liperi, Eastern Finland (ca. 400–200 calBC)	197

Ode IV on language and archaeology

24	Tiina Aalto Kivilajien nimityksiä ennen ja nyt	207
25	Riho Grünthal Varhaisen metallikauden kielellisiä jälkiä Volgan yläjuoksulta itäiselle Suomenlahdelle	213
26	Minerva Piha & Ulla Moilanen Nuoremman roomalaisajan kääntöjalkasoljet Suomen kielitilanteen näkökulmasta: Tapausesimerkinä löytö Hirvensalmelta	221
27	Pauli Rahkonen Maurinkojärvi – 'Maajärvi'? Nimistöntutkimuksellinen analyysi	231

Ode V on cultural heritage, museums and citizen science

28	Kristin Ilves, Meri Leppäsalko & Marko Marila Representations of maritime archaeology in two national newspapers of Finland: Comparative perspective between <i>Helsingin Sanomat</i> and <i>Hufvudstadsbladet</i>	241
29	Tuija Kirkinen, Karin Hemmann & Kristiina Mannermaa Hevoshaudat ja kansalaisnäytteet biologisena kulttuuriperintönä	248
30	Marta Lorenzon, Bianca Preda-Bălănică & Suzie Thomas The Finnish impact – public engagement with archaeology in international projects based in Finland	257

31	Oula Seitsonen & Tuuli Matila Natseja, kultaa ja kummituksia: Toisen maailmansodan kummitteleva perintö Pohjois-Suomessa	266
32	Tuukka Talvio Helsingin yliopiston raha- ja mitalikokoelma ja esihistorialliset rahalöydöt	278
33	Mia Lempiäinen-Avci Archaeobotany – a tool to explore the past	287
34	Anna Wessman & Eljas Oksanen Metal-detecting data as citizen science archaeology	293

Ode VI on methods, theories, interpretations and challenges

35	Elisabeth Holmqvist Arkeologisen keramiikan luonnontiedepainotteista tutkimusta Helsingin yliopistossa 1990-luvulta nykypäivään: Tapaustutkimuksia, tutkimuskysymyksiä ja tulkintamalleja	305
36	Satu Koivisto Testing of archaeological survey at peat extraction sites at Southern Lake Saimaa, South-East Finland	315
37	Nikolai A. Krenke “Sacral centers” of Russian science at the Moskva River in their archaeological perspective	324
38	Sergey V. Kuzminykh & Irina V. Belozerova Северные археологические экспедиции 1920-х гг.: А.Я. Брюсов, М.Е. Фосс, А.В. Збруева	329
39	Teija Tiitinen & Petri Halinen The values of archaeological heritage sites – how to define significance	338
40	Timo Salminen Arkeologinen keskustelu A. M. Tallgrenin ja Aarne Äyräpään välisessä kirjeenvaihdossa	346
41	Jussi-Pekka Taavitsainen Suomalaisten arkeologien exlibriksiä	354
	Affiliations and e-mail addresses	366

Editors' preface

When a Finnish Archaeology Professor reaches the age of 60, s/he is usually given a special gift in form of a Festschrift book and/or a banquet symposium will be held in his honour in the afternoon, followed by a festive dinner and a jolly good evening. As in the case of Mika Lavento, we all knew he would be approaching this age but until spring 2021, this topic was somehow avoided. The turning point was the weekend of May 15/16 of that year and here comes the story on

...how this book was conceived:

Due to the Covid-19 pandemic Petri and Volker had not met each other for several months, and on Friday, May 14, 2021 at least the terrace of the Manala Restaurant in Helsinki's city centre was open again. So, we met on that day already in the afternoon as everything closed already at 5 pm. In the course of a conversation, Petri asked Volker did he know that Mika was going to be 60 years old next year. He did not. Petri then asked Volker further if the staff of the discipline of Archaeology had already started planning the Festschrift for Mika. No, was the answer; there were no plans. Petri stated that it is not too late to get it started, a fact which made Volker an uneasy subsequent weekend which ended on Monday morning by calling Kristiina. Drawing from Petri's memories, in the days that followed 'Volker said to me that they have decided to plan 'The Book'. He also said, he and Kristiina plan to send an e-mail to everyone as the Festschrift's editors, but they wanted me to join the editorial team'. Petri confessed to only have time for such after Christmas but not earlier. That actually fitted nicely as Volker and Kristiina would both be more occupied in winter/spring of 2022 than in the autumn of 2021. Consequently, an okay was given by all the three, now being proper Editors, knowing that this venture would become tough as it had to be scheduled along normal *Museovirasto* and *Yliopisto* tasks and, in the cases of Volker and Kristiina, with two major ERC research projects in which two dozens of collaborators are being supervised. So, this book was ultimately baptized with some beers on the terrace of Manala, then written by 72 colleagues, friends and former students of Mika, from eight different countries, in three different languages; peer-reviewed by another 40 colleagues or so; and edited by three colleagues and friends of Mika, with the help of countless other colleagues and friends, and all to be completed in 10 months for the occasion of his 60th birthday on March 29, 2022.

Memories

When I, **Petri**, came to study at the University of Helsinki in autumn 1982, I got to know Mika at the parties for Archaeology students, especially the Christmas party and sauna nights organized by students. Mika had started his studies earlier, which is why we did not meet at lectures. Mika was an

active person in the student organization *Fibula*, and he also recruited me to its board. *Fibula* was an important player for students, and for Mika as well. As a consequence, Mika also got to know students in Turku and Oulu Archaeology and, in addition, he also became acquainted with Nordic Archaeology students. When *Fibula* made an excursion to Tallinn, Pskov and Riga in 1985, Mika was especially acquainted with Estonian archaeologists. These friendships still last.

Mika's interest in Archaeology focused on ceramics studies and on natural scientific methods. However not uncritically, because – if I remember correctly – Mika and I wrote an article together for *Varelia* (the Archaeology student's journal in Turku): 'Natural sciences are a good servant but a bad master'. Or something like that. Mika and I thought archaeologists need to take the initiative when it comes to lay out questions, not letting the natural sciences decide what archaeologists need or can study. Mika has had this in his mind all along, while he has carried out research. Particularly close topics for Mika have been geochemical disciplines and statistical analyses. On these topics, Mika has done both fieldwork and desktop research, as well as laboratory work. In 1983 when I was an Archaeology student on the training excavation in Inari, Lapland, Mika was working there as an already experienced student. He also wrote an article with his teacher Christian Carpelan on the phosphate and calcium analyses of the Nukkumajoki winter villages in 1996. Mika had already written a book on phosphate analysis with two colleagues before in 1989.

During those years, Mika worked at the Finnish Heritage Agency as a field archaeologist. He took part in several excavations and often his main interests were related to the use of scientific methods in the course of surveys and excavations. Quite soon afterwards, Mika joined the staff of the Department (now Discipline) of Archaeology at the University of Helsinki as an Assistant. He took part in the Department's projects and his interests were orientated towards the Early Metal Age and the regions of Karelia and Lake Saimaa. He finished his PhD-thesis in 2001 and joined permanently the staff as University Lecturer; in 2004 he was appointed Professor of Archaeology.

I worked with Mika in the end of the 1990s and again from 2003 to 2012 at the Department of Archaeology. Mika's research interests were still orientated towards Lake Saimaa and the Karelian Isthmus, but now also to the study of ceramics. These also attracted Mika's attention and I participated with him in the archaeological field expeditions to these regions in the form of training excavations and surveys.

In the end of 2005, Mika's interests re-orientated towards the north when archaeologists from Finland, Sweden, Norway and Russia organised SAMIARC (the Sámi Archaeology network) which took place from 2006 to 2010. Mika and I actively participated in it. A number of seminars and workshops were organised within the framework of this network. Networkers met each other in many places in Fennoscandia and Russia: Rovaniemi, Lovozero, Helsinki, Jokkmokk, and St. Petersburg. During those years, we participated in the 'Home, Hearth and Household in the Circumpolar North' project and in connection with it, Mika participated in fieldwork expeditions to Kola and Siberia.

While Ari Siiriäinen was still Professor, the University decided to make changes to the structure of degrees. The staff of the Department found that now was an opportunity for change, and they changed it quite radically: From the teaching of prehistory it moved to the teaching of Archaeology. Mika and I actively participated in making the change, and the next step was to write a book for those who intended to study Archaeology. The book '*Johdatus Arkeologiaan*' (Introduction to Archaeology) was published in 2008, written by more than 40 archaeologists, and Mika was one of the editors. The next book was to re-write the prehistory of Finland. '*Muinaisuutemme jäljet*' (Traces of our antiquity) and it was published in 2015; Mika wrote the Bronze Age and Early Metal Age chapter.

The University of Helsinki has been a big part of Mika's life, but we must not forget that there is more to his life as an Archaeologist, namely he has been actively involved in association activities. He was the chairman of the Archaeological Society of Finland (1999–2002) and the Finnish Anti-

quarian Society (2010–2016). In these positions he has been able to enhance the prestige of Finnish Archaeology.

I have known Mika for almost 40 years. We previously studied together, worked together, participated together in association activities, and cooperated in several segments until these days. It has been a pleasure to know Mika for such a long time, and I hope that our cooperation will continue for a long time to come.

Kristiina only got to know Mika Lavento better several years after she first met him. In her own words: My first real memories of him are from Fibula's little Christmas party in 1993, if I remember correctly, which Mika had attended every year faithfully. I knew almost no-one there but he started to talk with me. I was just a geographer who recently had moved into Archaeology and I was more interested in animals – more specifically their bones – than humans alone. However, Mika has never questioned me or my research, but only kindly trusted, supervised and encouraged me. For sure, Mika's best qualities are that he believes in persons!

When Ari Siiriäinen held the tenure of Professor of Archaeology at the University of Helsinki, we concurrently worked with Mika in the same corridor in Topelia. I remember fondly the coffee breaks with Mika, Ari Siiriäinen, Christian Carpelan, Petri Halinen and Tuija Kirkinen which could sometimes last until the lunch break (at that time Petri Halinen had a lovely habit of knocking on everyone's door saying that coffee is ready). I am lucky to have gotten to know Mika better over the years, also being lucky to have done my doctoral dissertation under his supervision. Mika's "Antaa kaikkien kukkien kukkia" philosophy has provided a friendly and respectful work environment for students, graduate students, and postdoctoral researchers alike. Mika's natural and inner way of being kind, and kind to everyone, can sometimes cause challenging situations but his golden heart conquers all and everyone.

It was a cold and wet morning on the 8th of June 2009. 4 degrees Celsius at 8 o'clock. **Volker** was on his way to Topelia for a first meeting with Mika Lavento. Weeks before, while sitting in an Easyjet plane from Bristol to Berlin and being keen on spending more time in Finland following a holiday to this amazing country, I had written a letter to him asking for possibilities of collaborating on Corded Ware culture in Finland and Continental Europe. This seemed from the publications I had gained about him in the internet to be an area of joint interests. And he really replied! And not only that, he invited me to meet him in his office which we agreed to happen on this cold and wet June early morning. Well, my memories of the meeting are very positive as he was nice, friendly and collaborative but it turned also out, Mika was rather talking not that much. Anyway, we agreed to meet again and the following year, I spend my first spring in Helsinki thanks to him, having organized a small flat for me and my partner in Latokartano. It continued with many more spring terms, made possible by the generosity of Mika as he quietly arranged all necessary paperwork, permissions and potential organizational problems in the background. Our collaboration on Corded Ware also worked out. While failing with our Academy applications, despite having received the famous three '6' and overall '6' in one year, we gained smaller funding from the Finnish Cultural Foundation and subsequently published together a major article (Cramp et al. 2014). Again, it was Mika who quietly arranged for the pottery samples and made it possible for them to be sent abroad for analysis. Over the years, not only the professional collaboration flourished but I fondly remember an invitation for dinner to his home in Kulosaari, to which also Petri and Kristiina came, and which we reciprocated by inviting Mika and Mervi for a great evening to the Töölö Towers. And of course, many joint visits to various pubs in the later afternoon, often accompanied by Petri and Kristiina, are coming to my mind as well.

Now, almost 13 years later, and after the milestones of having become a Docent in 2014 and Visiting Professor in 2018, partially also arranged by Mika, again quietly in the background, I am now his professorial colleague, office neighbor, joint course organizer, lecture sharer, co-evaluator for

MA theses, and friend. I owe him a lot because without his arrangements in the background, I surely would not be here. So, while a good deal has developed in all these years since I met Mika first, there is one trait that has not changed that much: He can still be very quiet.

We owe you all a big ‘Thank You’

The completion of this book would not have been possible without the help and support of many colleagues, friends and former students of Mika. First and foremost, we would like to thank Mervi Suhonen, Mika’s wife, who clandestinely worked out Mika’s biography and helped a good deal to put together all articles for Mika’s literature overview. Next, we are grateful to Maija Holappa, who tirelessly worked on, firstly, editing and put into right format all authors’ contributions to this book – 41 altogether with more than 100 figures – and then continued with preface, biography, collected literature, tabula and author’s addresses. She also set in place, together with Bianca Preda-Bălănica, front and back covers of the book. Bianca and Kerkko Nordqvist supported us in making sure we do not leave too many mistakes, typos and errors in the book. Kerkko also checked its Russian text snippets. Charlotte Damm, Esa Hertell, Paula Kouki and University of Helsinki provided the photos taken throughout Mika’s professional life as an Archaeologist that we put on the covers and planted here and there into the book. Many thanks to them for sending them promptly over upon a call.

We are also grateful to all our authors of the Festschrift, 72 altogether, who almost all not only delivered their contributions by the tough deadline but then also made sure that revised versions were returned right in time and, in case further corrections were necessary, immediately responded, knowing time is a critical factor here.

Every contribution in the book is peer-reviewed. We are therefore also immensely indebted to all colleagues who took part in the peer-reviewing who nearly all responded positive when our request for help came up, and they also did their part in record turnaround time.

Finally, it is our pleasure to show appreciation to Anna-Kaisa Salmi for having this Festschrift, without any hesitation, included into the MASF series, thus having become its 10th volume; to the editorial board of MASF for having sanctioning it without many queries; to Erzsébet Jerem for having made its printing possible; and to Tiina Airaksinen and Pirjo Hiidenmaa, Head of the Cultures Department and Dean of the Humanities Faculty, respectively, who helped us out financially when costs suddenly rose days before the printing started due to dreadful geopolitical events.

Petri Halinen, Volker Heyd and Kristiina Mannermaa, in early March 2022

Biografia – Mika Tapio Lavento

Mervi Suhonen

Lapsuus, nuoruus ja opiskelun alku

Mika Lavento sai kannustusta kaikenlaiseen tiedonhaluun jo isältään, kajaanilaiselta hammaslääkäri Ari Lavennolta. Auli-äiti on luotettava talousihminen ja lapsuudenkoti turvallinen. Mika ja isä tilasivat Saksasta tähtikaukoputken ja rakensivat Oulujärven rantaan taivaantarkkailukopin.

Kuhmon kamarimusiikkijuhlilta Mika löysi tenhoavan syvyyden myös omaan pianoharrastukseensa. Koulun orkesteria ajatellen hän opetteli soittamaan myös trumpettia.

Bussiretki Oulun yliopistokampukselle avasi silmiä sille, mitä opiskelu lukion jälkeen voisi olla. Ensikosketus arkeologiaan tapahtui aiheesta harrastuneiden kajaanilaisten päiväretkellä Kuhmoon katsomaan kaivauksia.

Helsingin yliopistossa Mikan ensimmäinen pääaine oli Suomen ja Skandinavian historia. Jo fuksi-vuonna opintoihin sisältyivät myös arkeologia sekä musiikkitiede. Seuraavilla lukukausilla Mika aloitti teoreettisen filosofian ja luonnontieteet: kvartäärigeologian ja mineralogian. Sivuaineista hän suoritti cum laude -arvosanat ja valmistui maisteriksi pääaineenaan arkeologia.

Pro gradu -työ käsitteli Suomussalmen Juntusrannan keramiikkalöytöjä. Aineisto oli yksi niistä runsaista löytömateriaaleista, joita Pohjois-Suomen suurten jokien valjastamisen vuoksi tehdyiltä pelastuskaivauksilta on saatu talteen.

Töissä kenttärkeologina

Kaivauskokemusta Mika sai ensin Salossa, missä rautakautiselta kohteelta löytyi muun muassa varsin harvinaisia lasisten juomasarvien sirpaleita. Seuraavat kenttätötkaudet hän työskenteli Ylä-Lapissa: Inarin Nukkumajoen talvikyläkohteella sekä Utsjoen Ala-Jalvessa. Vastuulleen hän sai maanäytteiden ottamisen sekä jälkitöissä niiden laboratoriokäsittelyä.

Kajaanista katsoen olivat Rooma ja Konstantinopoli kuin tarinaa historian lehdillä. Mutta jo opiskeluaikanaan Mika pääsi antiikin johdantokurssille Villa Lanteen sekä arkeologian opiskelijoiden ekskursiolle Istanbuliin. Kajaaniin hän palasi suorittamaan asepalveluksen Rajajääkärikomppaniassa.

Jo loppuvaiheen opiskelijana Mika työllistyi Museoviraston toimistotöihin. Tietokoneiden aika-kausi oli lähtenyt nousukiitoon ja virastossa laadittiin ensimmäistä sähköistä muinaisjäännettietokantaa. Maisterinpaperit kädessä oli sitten mahdollisuus päästä kaivausjohtajaksi, ja kenttäkausilla 1989–1990 Mika vastasi pelastuskaivauksista Rovaniemen Saarenkylän Piirittävaaralla, joka sittemmin jäi teiden alle.

Mika taukoa pitämässä Jordanian Pet-rassa. Kuva E. Hertell 2005.

Kolmostien rakentamisen vuoksi suoritettiin kaivaukset Janakkalan Viralassa, mistä Mikan kenttärkeologipolku jatkui Hämeenlinnaan. Vastapäätä linnaa sijaitsee Varikkoniemi, josta löytyi monipuolinen myöhäisrautakautinen ja varhaiskeskiaikainen asutus- ja käsityökeskuksen aineisto. Varikkoniemi sai mainetta jopa ”muinaiskaupunkina”, mitä toisaalta kritisoitiin liioitteluna. Mika esitti kiistan sovittelua tieteellisessä keskustelutilaisuudessa, jollaisen Suomen keskiajan arkeologian seura myöhemmin järjestikin.

Yliopistouralle: arkeologian assistentiksi 1991 ja tohtoriksi 2001

Takaisin yliopistolle paluu tuli Mikalle ajankohtaiseksi, kun Arkeologian laitoksella avautui kaksi määrääikaista assistenttuuria. Yliopistoura alkoi syyskaudella 1991, ja kahden täyspituaisen assistenttikauden päätteeksi valmistui väitöskirja, joka julkisesti tarkastettiin huhtikuussa 2001. Tohtorin paperit Mika otti vastaan dramaattisena päivämääränä 11.9.

Väitöskirjan aiheena on tekstiilikeramiiikka, joka on yksi varhaismetallikauden (3. vuosituhannelta eaa. alkaen) saviastiaryhmistä. Savea on kosteana käsitelty ilmeisesti muoteilla, joten astioihin on jäänyt näkyviin karkean kankaan pintaa muistuttavaa painannetta. Työssään Mika jatkaa emeritusprofessori C. F. Meinanderin esittämiä pohdintoja, ja vertailuaineistoa Suomen löydöille hän keräsi Pietarin ja Petroskoin arkeologisista kokoelmista sekä kenttä- ja arkistotöissä Keski-Volgalla yhdessä marilaisen arkeologin Valeri S. Patruševin kanssa. Teoreettinen lähestymistapa on hermeneutiikka, jonka tiedon vajavaisuudelle nöyrä, mutta sen ainaiseen karttumiseen luottava Mika on kokenut omakseen koko tutkijauransa ajan.

Venäjän puoleisen Karjalan esihistoria kiinnosti 1990-luvulla useita suomalaisia ja skandinaaveja. Yhteispohjoismais-venäläisen yhteistyöhankkeen myötä Mika osallistui kaivauksille Äänisen itärannalla sekä Arkangelin oblastissa. Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen järjestämällä inventointikursseilla puolestaan etsittiin ja tarkastettiin muinaisjäännöksiä Karjalankannaksella: Räisälässä, Kaukolassa ja Johaneksessa. Räisälän Pitkälän kivikautinen asuinpaikkajäännös valittiin kesän 2002 opetuskaivauskohteeksi yhteistyössä Venäjän Tiedeakatemian Aineellisen kulttuurin instituutin kanssa (Pietari).

Mika on hyödyntänyt tilaisuuksia tehdä muinaisjäännösten kartoitusta myös kaukana kotoa: yhteispohjoismaisessa tutkimushankkeessa Peloponnesoksella Jeannette ja Björn Forsénin johdolla (1994–1997) sekä Jaakko Frösénin johtaman Helsingin yliopiston huippuyksikön Finnish Jabal Haroun -projektissa Jordaniassa (1998–2005). Luoteis-Kreikan Thesprotiassa Suomen Ateenan-instituutti organisoii vuosina 2004–2010 maiseman aikakerrosten tutkimushankkeen arkeologisine kaivauksineen. Niin Aaroninvuorella kuin Thesprotiassakin hankkeiden keskeisiin tavoitteisiin kuului tarjota kokemusta suomalaisille opiskelijoille ja nuorille tutkijoille, ja heidän kanssaan Mika on työskennellyt hyvin mielellään.

Vilkasta tieteentekijäelämää alkoi varjostaa epilepsia, jonka juurisyy on kymmenvuotiaan Mika-pojan päähän lumipallon sisässä heitetty kivi. Vamma-alueelle lapsena tehty leikkaus auttoi pitkään, kunnes 1990-luvun puolivälissä oli turvaututtava uuteen aivoleikkaukseen. Senkin jälkeen raskas lääkitys jatkui ja kohtauksista aiheutui vaaratilanteita. Perjantaina 13. toukokuuta 2011 Mika upposi uima-altaaseen, josta hänet painelu-puhallus-elvytyksellä pelastettiin takaisin elämään. Nyky-aikaisen epilepsiakirurgian mahdollisuudet antavat uudenlaista toivoa: kolmas leikkaus kesällä 2017 oli riskialtis, mutta onnistunut operatio.

Kotimaisia opetuskaivauksia ja -inventointeja Mika johti Muinais-Saimaalla (1995–1999): Ristiina, Polvijärvi, Kerimäki, Kitee, Ruokolahti. Ristiinassa tutkittiin laakakivistä koottu raudanpelkistysuuni, jonka Mika lukee tähänastisen uransa vaikuttavimpien löytöjen joukkoon. Tietokoneavusteisten mittaus- ja kartta-analyysimenetelmien, kuten takymetrin ja GIS:n soveltaminen arkeologiaan (Geographical Information System) olivat 1990-luvun uutuuksia ja metodikehityksen kärjessä. Early in the North -hankkeessa (=Varhain pohjoisessa, 1994–1997) puolestaan käsiteltiin Pohjois-Suomen muinaisjäännöksiä ajantasaisten tieteellisten analyysi- ja synteesimenetelmien kannalta.

Arkeologian professorina Helsingin yliopistossa 2002–

Arkeologian professuuri tuli Helsingissä haettavaksi Ari Siiriäisen jäätyä eläkkeelle (2002). Mika nimettiin virkaansa samana vuonna, jolloin kaksi edeltäjää. C. F. Meinander (1916–2004) ja Siiriäinen (1939–2004) poistuivat arkeologikunnan keskuudesta.

Vakinaisen viran varmistuttua oli aika luopua Topeliuksenkadun yksiöstä, johon Mika oli vuosien varrella lukuisat kerrat kutsunut kollegat ja opiskelijat muun muassa ravintolailtojen jatkoille. Seuraava asunto löytyi metroradan varresta, Kulosaaresta, minne asettui myös tuoreehko elämäkumppani, myöhemmin aviovaimo Mervi Suhonen. Professorikollegoihin Mika löysi uusia yhteyksiä Baltiasta ja vei samalla suomalaiset mukaan teoriakeskustelujen foorumiksi käynnistettyihin tohtorikoulutettavien BASE-tapaamisiin (Theoretical Seminar of the Baltic Archaeologists).

Varhain pohjoisessa -hanke sekä Karjalankannaksen kenttätö on julkaistu Suomen Muinaismuistoyhdistyksen arkeologisessa Iskos-sarjassa, jonka pitkäaikainen päätoimittaja Mika on. Muinaismuistoyhdistyksen puheenjohtajaksi hänet valittiin kuusi kertaa (2010–2016). ja siitä luottamustehtävästä käsin päätyi järjestelemään yhdistyksen omistaman metsäpalstan siirtämistä uutena perustetun Suomen Muinaismuistosaatiön pääomaksi. Saatiön hallituksen jäsenenä hänellä on nyt ilo olla jakamassa vuosittain apurahoja, mikä tutkijoiden ja tutkimushankkeiden ponnisteluja suuresti arvostavalle professorille on hyvin motivoivaa.

Iskos-sarjan niteitä ovat myös Rovaniemellä 2006 järjestetyn saamelaisarkeologian konferenssin esitelmät sekä Länsi-Uuttamaata monitieteisesti tutkineen Settlements and Economies around the Sea -hankkeen (2009–2013) loppujulkaisu. Varhaismetallikauden tutkijana Mikaa kiinnostavat esihistorian ensimmäiset viljanviljelykokeilut pohjoisessa ja kaskeamisen alku. Näitä valottavat siitepölyana-

lyysit sekä radiohiiliajoitukset, joihin Mika on ollut hankkimassa näytteitä useiden työryhmien kanssa kotimaassa ja kaikissa Baltian maissa.

Ulkomaisiin kontakteihin on rahoitusmahdollisuuksia järjestynyt European Science Foundationin kautta (Home, House, Hearth/BOREAS, 2007) sekä Norjan tiedeakatemiasta (Early Networking in Northern Fennoscandia, 2008–2009). Professorin hallintovelvollisuuksista vapaana tutkijana Oslossa Mika perehtyi erityisesti aineellisen kulttuurin ja kielihistorian välisiin kytköksiin.

Esihistoria, menneisyyden tulkitseminen ja sen tutkimusmenetelmien ymmärtämisen ovat hyödyllisiä kaikille, Mika sanoo. Hän on laatinut varhaismetallikauden yleisesityksiä (Karjalan synty 2003, Muinaisuuden jäljet 2015, Rajamaa 2020) ja esiintyy kernaasti muun muassa Studia generalia-luentosarjoilla. Mediaan ei vaatimaton mies itseään kuitenkaan tyrkytä. Julkisuuspaineiden kannalta poikkeuksellinen oli Lappeenrannan Huhtiniemi, missä kaivaukset kumosivat sitkeät huhut jatkosodan rintamakarkureiden teloituspaiasta ja joukkohaudasta (2006–2007).

Vuodesta 2012 Mika on Suomen Tiedeseuran humanistijäsen. Hän osallistuu eri tiedeyhteisöjen tapaamisiin mielellään ja on pitänyt esitelmää muun muassa pohjoismaisissa pronssikausisymposiumeissa, Suomalais-venäläisissä arkeologisymposiumeissa, Venäjän arkeologien vuotuisessa konferenssissa Tverissä sekä kansainvälisissä fennougristikongresseissa (CIFU). Elokuussa 2012 hän lausui Euroopan arkeologijärjestön vuosikokouksen (EAA, European Association of Archaeologists) avajaisanat Helsingin yliopiston Suuressa juhlasalissa. Se oli suurin maassamme toistaiseksi järjestetty arkeologian alan tapahtuma – 1200 osallistujaa. Seuraava, maailmanlaajuisesti merkittävä kokous on vedenalaisarkeologian konferenssi Helsingissä kesäkuussa 2022 (IKUWA7).

Katse opiskelijoissa, keramiikkatutkimuksessa ja Japanissa

Oman tiedeuraansa lähivuodet Mika näkee kiinnostavina. Keski-Venäjän museoista kerättyä varhaismetallikautisia löytöjen valokuva-aineistoa ja ajoitusnäytteitä olisi käsiteltävänä, ja juuri ennen Covid-pandemiaa olivat Patrušev ja Mika aikeissa lähteä katsomaan lisää materiaalia Baltian maista sekä Valko-Venäjältä. Kiinnostavia hypoteeseja tarjoaa se seikka, että tekstiilipainanteisia astioita on valmistettu niillä alueilla, joita suomalais-ugrilaiset kieliryhmät ovat asuttaneet ja joilla sukukieltemme puhujia on nyt. Venäjän suomalais-ugrilaisen kielijärjestelmän ja kulttuuripolitiikka ovat Mikalle tärkeitä myös M. A. Castrénin seuran hallituksen jäsenenä, koska sen kautta eräät Suomen valtionavustukset ohjataan näiden vähemmistöjen hyväksi. Näköpiirissä Mikalla on myös vierailevan tutkijan tehtäviä Hokkaidon yliopistossa alkuperäiskansojen historiaa ja kulttuureja tutkivan kansainvälisen verkoston jäsenenä.

Tieteellisen tutkimuksen rahoituspulmat ja yliopistopolitiikka huolestuttavat monia eikä Mika ole poikkeus. Persoonalliseen tapansa hän silti etsii etusijalle optimismin ja alati ilmaantuvat uudet mahdollisuudet. Tällainen on Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen nykypäivä: yhteisö on kansainvälinen ja monitieteinen, tutkimuslaboratorio uudistettu vastikään, opetuskaivaukset jatkuvat kesällä 2022 Ahvenanmaalla. Tohtorikoulutettavat ovat monialaosaajia ja jokainen valmistuva opinnäytetyö professorin aidon tyytyväisyyden aihe. Perustutkinto-opiskelijoista Mika haluaa välittää isällisen opettajan tavoin ja sanoo seminaareja taimitarhoiksi.

Mikan omin sanoin: ”Nuorilla tutkijoilla on valtavat määrät mahdollisuuksia, joita minä esimerkiksi en osannut itselleni lainkaan kuvitella. Toivon, että kaikki uskoisivat ensimmäiseksi itseensä, koska vain sitä kautta voimme päästä eteenpäin.”

Mika Lavento – Selected publications

2021

Lavento, M. 2021. The Long-Period Dwelling Site of Multavieiru at Lake Höytiäinen in North Karelia – Approaching Questions in the Municipalities of Polvijärvi, Kontiolahti, Joensuu and Liperi. In: Halinen, P. & Taivainen, J. (eds). *Materiality and Objects: Multi-disciplinary Approaches to Archaeological Material and Contexts. Proceedings of the Finnish-Russian Archaeological Symposium, Hämeenlinna, 10–12 October 2019*. Iskos 24: 83–101. Helsinki: Finnish Antiquarian Society.

Lavento, M., 2021. Rajoja idän ja lännen välillä – pohjoisen Euroopan vanhoja kulttuurien rajoja. In: Hakulinen, M., Musto, A. & Pylkkö, P. (eds). *Etelä-Karjalassa idän ja lännen rajalla*: 21–37. Lappeenranta: Etelä-Karjalan maakuntayhdistys.

Lavento, M., 2021. Textile ceramics in Finland and on the Karelian Isthmus and its relation to the contemporary ceramics types in this area – preliminary views on the problematics. In: Коренюк, С.Н. & Перескоков, М.Л. (eds). *Гляденовское городище-костище в контексте культур раннего железного века и эпохи великого переселения народов лесной полосы Евразии: Сборник научных статей*: 78–89. Пермь: Пермский Государственный Национальный Исследовательский Университет.

Lavento, M. & Suhonen, M., 2021. Homo Fennicus – itämerensuomalaisten etnohistoria. [Kirjahylly.] *Elo: Tuglas-seuran jäsenlehti* 1/2021: 36–39.

2020

Suhonen, M. & Lavento, M., 2020. Arkeologisten löytöjen etsijä, löytäjä ja ymmärtäjä – Ella Kivikosken tutkimuskentiltä. In: Silver, M. & Uino, P. (eds). *Tiedonainen peilissä: Arkeologian professori Ella Kivikosken elämä ja tutkimuskentät*: 253–301. Turku: Sigillum.

2019

Lavento, M., 2019. Early Metal Age Bronze Axes in Finland: an overview. *Записки Института истории материальной культуры РАН* (Transactions of the Institute for the History of Material Culture, Russian Academy of Sciences) 20: 35–52. St. Petersburg.

Lavento, M., 2019. Regional History of Settlement and Human Impacts in the Baltic Sea Region over the Last 2000 Years. *Oxford Research Encyclopedia of Climate Science > Climate of the Baltic Sea Region*. Oxford University Press.

[Patrushev, V. & Lavento, M.] = Патрушев, В. & Лавенто, М., 2019. *Хозяйство волжских финнов эпохи поздней бронзы и начала железного века*. Йошкар-Ола – Хельсинки.

2018

Lavento, M., 2018. Pronssin tuntijat (1900 eKr. – 400 jKr.) – siirtyminen kivikaudesta varhaismetallikauteen on harhaa. In: Paaskoski, J. & Tälkä, A. (eds). *Rajamaa: Etelä-Karjalan historia* I: 120–165. Lappeenranta: Etelä-Karjalan liitto.

Lavento, M., 2018. Suomalais-ugrilaista menneisyyttä etsimässä. *M. A. Castrénin seuran jäsentiedote* 2/2018: 4–6.

[Lavento, M.T.] Лавенто, М. Т., 2018. Датировки ранней Текстильной керамики в среднем Поволжье, Финляндии, Карелии и Эстонии. In: Выборнов, А. А. et al. (eds). *XXI Уральское археологическое совещание: посвященное 85-летию со дня рождения Г. И. Матвеевой и 70-летию со дня рождения И. Б. Васильева*: 261–262. Самара.

2016

Lavento, M. & Kouki, P., 2016. A Geoarchaeological Study of the Goutsoura Sediments. In: Forsén, B., Galanidou, N. & Tikkala, E. (eds). *Thesprotia Expedition. III. Landscapes of Nomadism and Sedentism*. Papers and Monographs of the Finnish Institute at Athens XXII: 145–156. Helsinki: Foundation of the Finnish Institute at Athens.

2015

Lavento, M., 2015. Pronssi- ja varhaismetallikausi. In: Haggrén, G., Halinen, P., Lavento, M., Raninen, S. & Wessman, A. (eds). *Muinaisuutemme jäljet: Suomen esi- ja varhaishistoria kivikaudelta keskiajalle*: 125–209. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Lavento, M., 2015. Suomalaisten yliopistojen tila uudesta ulottuvuudesta: vähemmällä rahalla parempaa tulosta? *SKAS* 3/2015: 7–9. [Turku: Suomen keskiajan arkelogian seura.]

[Lavento, M. & Patrushev, V. S.] Лавенто, М. & Патрушев, В. С., 2015. Развитие и хронология Текстильной керамики в среднем и верхнем Поволжье: критический взгляд на условно принятые 14С-даты, АМС-датирование и типологическую хронологию. *Поволжская Археология* 2(12): 160–188.

Mikkola, E., Alenius, T. H. & Lavento, M. T., 2015. Prehistoric Agriculture and the Ancient Fields of Orijärvi, Finland. In: Retamero, F., Schjellerup, I. & Davies, A. (eds). *Agricultural and Pastoral Landscapes in Pre-Industrial Society. Choices, Stability and Change*: 143–158. Oxford: Oxbow Books.

2014

Anderson, D. G., Ineshin, E. M., Kulagina, N. V., Lavento, M. T. & Vinkovskaya, O. P., 2014. Landscape Agency and Evenki-Iakut Reindeer Husbandry along the Zhuia River, Eastern Siberia. *Human Ecology* 42(2): 249–266. Springer.

Cramp, L. J. E., Evershed, R. P., Lavento, M., Halinen, P., Mannermaa, K., Oinonen, M., Kettunen, J., Perola, M., Onkamo, P. & Heyd, V., 2014. Neolithic dairy farming at the extreme of agriculture in northern Europe. *Proceedings of the Royal Society. B. Biological Sciences* 281 (1791).

Lavento, M., 2014. Isotoopeista ilmastomuutokseen: näkökulmia nykyarkeologian metodiseen kehitykseen Suomessa 2000-luvulla. *Sphinx* 2013–2014: 89–107. Helsinki: Societas Scientiarum Fennica.

2013

Lavento, M. 2013. Kivikautiset terveiset Nimisjärveltä: Säräisniemen keramiikat nykypäivän silmin. In: Kauhanen, J. (ed). *Historian lastuja Oulujärven rantamilta*: 13–27. [Vaala]: Säräisniemen Museo- ja Kotiseutuyhdistys.

Lavento, M., 2013. Nämä eväät sain Linnan lukioista. In: Huotari, E. I. (ed). *Linnan lukio – monipuolinen kulttuurilukio 1973–2004*: 101–105. [Kajaani]: Linnan lukion historiikkityöryhmä.

Lavento, M., 2013. Tidig järnproduktion i södra och västra Finland: några aspekter på järnframställning och järnets funktion i samhället. In: Rundberget, B., Larsen, J. H. & Borse Haraldsen, T. H. (eds). *Ovnstypologi og ovnskronologi i den nordiske jernvinna. Jernvinna i Oppland. Symposium på Kittelbu, 16–18 juni 2009*: 93–103. Oslo: Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen.

Oinonen, M., Vasks, A., Zarina, G. & Lavento, M., 2013. Stones, Bones, and Hillfort: Radiocarbon Dating of Kivutkalns Bronze-Working Center. *Radiocarbon* 55(3): 1252–1264. [Published on-line Feb 9, 2016].

Petra – The Mountain of Aaron. The Finnish Archaeological Project in Jordan. III. The Archaeological Survey: Kouki, P. & Lavento, M. (eds). Helsinki: Societas Scientiarum Fennica.

Lavento, M., Kouki, P. & Frösén, J.: Introduction. *Petra – The Mountain of Aaron. III*: 1–2.

Lavento, M., Kouki, P., Silvonen, S. & Hertell, E.: The Background, Objectives and Methodology of the FJHP Survey. *Petra – The Mountain of Aaron. III*: 4–22.

Lavento, M., Silvonen, S. & Kouki, P.: Runoff Cultivation and Hydraulic Structures. *Petra – The Mountain of Aaron. III*: 213–230.

Kouki, P., Hertell, E. J., Lavento, M., Silvonen, S., Ynnilä, H. M. & Eklund, A.: Summary and Final Remarks. *Petra – The Mountain of Aaron. III*: 333–340.

2012

Lavento, M., 2012. Cultivation among hunter-gatherers in Finland – evidence of activated connections? In: Grünthal, R. & Kallio, P. (eds). *A linguistic map of prehistoric Northern Europe*. Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 266: 1–40.

Lavento, M., 2012. Cultural Reproduction from Late Stone Age to Early Metal Age: a short discussion of the cultures in Finland, the northern part of Fennoscandia and Karelia, 3200 cal. BC to 1500 cal. BC. In: Prescott, C. & Glørstad, H. (eds). *Becoming European: The transformation of third millennium Northern and Western Europe*: 144–155. Oxford: Oxbow Books

Lavento, M., 2012. Local centres in the periphery: discussing the Late Neolithic, Bronze Age and Early Metal Age Finland. In: Anfinset, N. & Wrigglesworth, M. (eds). *Local Societies in Bronze Age Northern Europe*: 148–168. 1st edition. Routledge.

Lavento, M., 2012. Puheen evoluutio – arkeologin näkökulma. In: Aaltonen, O., Lehtinen, M. & Aulanko, R. (eds). *Näkökohtia puheen alkuperästä*. Tampere: Mediapinta.

Saarikivi, J. & Lavento, M., 2012. Linguistics and Archaeology: A Critical View of an Interdisciplinary Approach with Reference to the Prehistory of Northern Scandinavia. In: *Networks, Interaction and Emerging Identities in Fennoscandia and beyond: Papers from the Conference held in Tromsø, Norway, October 13–16, 2009*. Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 265: 177–217.

2011

Haggren, G. & Lavento, M., 2011. Preface. In: Lavento, M. et al. (eds). *Maritime Landscape in Change: Archaeological, Historical, Palaeoecological and Geological Studies on Western Uusimaa*. Iskos 19: 4–8. Helsinki: Finnish Antiquarian Society.

Lavento, M., 2011. Kalmiston etsiminen ja koon arviointi kajoamattomilla menetelmillä. In: Salo, K. & Niukkanen, M. (eds). *Arkeologisten hautakaivausten tutkimusmenetelmät*. Museoviraston rakennushistorian osaston raportteja 22: 24–35.

Lavento, M., 2011. The Migration Period in the Finnish Inland: Cultural Relations Between the Populations when Pottery Making Came to an End? In: Harjula, J., Helamaa, M. & Haarala, J. (eds.) *Times, Things & Places – 36 Essays for Jussi-Pekka Taavitsainen*: 50–63. [Masku]: J.-P. Taavitsainen Festschrift Committee.

Lavento, M., 2011. Miten suomalainen arkeologinen toiminta näkyy maailmalla? Näkökulmia 1990-luvulta nykypäivään. *Arkeologipäivät 2011*: 5–15. Helsinki: Suomen arkeologinen seura.

Lavento, M., 2011. Textile Impressions on Textile ceramics and Corded Ware Vessels: Contacts Between the Baltic Sea Region, the River Volga and the Carpatian Mountains. In: Csúcs, S., Falk, N., Tóth, V. & Zaicz, G. (eds). *Congressus XI. Internationalis Fenno-Ugristarum, Piliscsaba, 9–14. VIII. 2010. Pars VIII. Dissertationes sectionum: Literatura, archeologica et historica*: 283–291. Reguly Társaság.

Lavento, M., 2011. Новые АМС-датировки текстильной керамики Среднего и Верхнего Поволжья. (New AMS-dates of Textile Pottery from the Middle and the Upper Volga Regions.) In: Черных, И.Н. (ed). *Тверской археологический сборник* 8(1): 263–272. (Tver Archaeological Collection 8(1)). Тверь: Тверской государственный объединённый музей.

Lavento, M. & Suhonen, M. 2011. Suomalais-ugrilaista arkeologiaa 2010 ja 2015. *Muinaistutkija* 1/2011: 46–56. Helsinki: Suomen arkeologinen seura.

Piličiauskas, G., Lavento, M., Oinonen, M. & Grižas, G., 2011. New 14C Dates of Neolithic and Early Metal Period Ceramics in Lithuania. *Radiocarbon* 53(4): 629–643. [Published on-line Jul 16, 2016.]

2010

Lavento, M., 2010. Archaeological Investigations of Ancient Water Systems in Jordan. In: Østrem, W. (ed): *Interdisciplinary Communications 2008/2009: Transference*. Oslo: The Norwegian Academy of Science and Letters, Centre for Advanced Study, Oslo. [Published on-line Jan 2010.]

Lavento, M. 2010. Miten suomalainen arkeologinen toiminta näkyy maailmalla? Näkökulmia 1990-luvulta nykypäivään. *Arkeologipäivät 2010*: 5–15.

2009

- Aleksandrovskii, A.L., Arslanov, Kh.A., Davydova, N.N., Doluchanov, P.M., Zaitseva, G.I., Kirpichnikov, A.N., Kuznetsov, D.D., Lavento, M., Ludinova, A.V., Nosov, E.N., Saveleva, L.A., Sapelko, T.V. & Subetto, D.A., 2009. New data on the Ladoga transgression, the Neva River formation, and agricultural development of northwestern Russia. *Doklady Earth Sciences* 425: 274–278. Springer Nature. [First published in *Doklady Akademii Nauk [RAN]* 424(5): 682–687. St. Petersburg 2009.]
- Alenius, T., Lavento, M. & Saarnisto, M., 2009. Pollen-analytical results from Lake Katajajärvi: aspects of the history of settlement in the Finnish inland regions. *Acta Borealia* 26 (2): 136–155. Tromsø museum.
- Halinen, P. & Lavento, M., 2009. Preface. In: Halinen, P., Lavento, M. & Suhonen, M. (eds). *Recent perspectives on Sámi archaeology in Fennoscandia and North-West Russia. Proceedings of the First International Conference on Sámi archaeology, Rovaniemi, 19–22 October 2006*. Iskos 17: 5–6. Helsinki: Finnish Antiquarian Society.
- Lavento, M., 2009. Deconstructing memories in archaeology: burial cairns as signs of memories. In: Šnē, A. & Vasks, A. (eds). *Memory, society and material culture: Papers from the Third Theoretical seminar of the Baltic archaeologists (BASE), held at the University of Latvia, October 5–6, 2007*. Interarchaeologia 3: 29–43. Riga: University of Latvia.
- Lavento, M., 2009. Kan man använda begreppet bronsåldern i Finland? In: Grønnesby, G. & Moe Henriksen, M. (eds). *Det 10. nordiske bronsalderssymposium. Trondheim 5.–8. Okt. 2006*. VITARK – Acta Archaeologica Nidrosiensia 6: 124–135.
- Lavento, M., 2009. Taide ennen taidetta. In: Hatara, V. & Westermarck, H. (eds). *Studia Generalia: Taiteiden kohtaaminen*: 72–89. Helsinki: Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunta.
- Lavento, M., 2009. Полевые исследования памятников неолита и раннего металла в южной части озёрного края Саймаа в юго-восточной Финляндии: результаты и стратегия. (The Neolithic and the Early Metal Period Field Investigations in the Southern Saimaa Region, South-Eastern Finland – Results and Survey Strategies). In: Черных, И.Н. (ed). *Тверской археологический сборник 7*: 275–281. (Tver Archaeological Collection 7). Тверь: Тверской государственный объединённый музей.
- Lavento, M. & Lahtinen, M., 2009. Geo-archaeological investigations at Mavromandilia of Prodromi. In: Forsén, B. (ed). *Thesprotia Expedition. I. Towards a Regional History*. Papers and Monographs of the Finnish Institute at Athens XV: 73–87.
- Nordqvist, K., Seitsonen, O. & Lavento, M., 2009. Waterways and the Stone Age and Early Metal Period studies on the Karelian Isthmus –The Pre-World War II studies and research carried out by the University of Helsinki in 1998–2006. *Quaternary International* 203(1–2): 25–32.
- Oinonen, M., Hagggrén, G., Kaskela, A., Lavento, M., Palonen, V., Tikkanen, P., 2009. Radiocarbon dating of iron: a northern contribution. *Radiocarbon* 51(2): 873–881. [Published on-line Feb 9, 2016]
- Silvonen, S., Kouki, P., Lavento, M., Mukkala, A. & Ynnilä, H., 2009. Distribution of Nabataean-Roman sites around Jabal Harûn: Analysis of factors causing site patterning. In: Córdoba, J. M., Molist, M., Pérez, M. C., Rubio, I. & Martínez, S. (eds). *Proceedings of the 5th International Congress on the Archaeology of the Ancient Near East*: 161–180. Ghent University, Department of Languages and Cultures of the Near East and North Africa.

2008

- Johdatus arkeologiaan* (2008). Halinen, P., Immonen, V., Lavento, M., Mikkola, T., Siiriäinen, A. & Uino, P. (eds). Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Lavento, M. Arkeologian määritelmät. *Johdatus arkeologiaan*: 13–39.
- Herva, V-P., Lavento, M. & Muurimäki, E. Tutkimusprosessi. *Johdatus arkeologiaan*: 109–123.
- Lavento, M. Aineistojen käsittely. *Johdatus arkeologiaan*: 170–183.
- Lavento, M. Ryhmittelevät menetelmät. *Johdatus arkeologiaan*: 236–250.
- Lavento, M. Muutoksen mallit ja mekanismit. *Johdatus arkeologiaan*: 419–425.
- Karelian Isthmus. Stone Age Studies in 1998–2003*. Lavento, M. et al. (eds). Iskos 16 (2008). Helsinki: Finnish Antiquarian Society.
- Lavento, M. Preface. *Karelian Isthmus...*: 5–8.
- Siiriäinen, A., Halinen, P., Carpelan, C., Uino, P., Lavento, M. & Kirkinen, T. An archaeological reconnaissance trip to the Karelian Isthmus: excursion diary 28 September –2 October 1998. *Karelian Isthmus ...*: 9–25.

Lavento, M. Archaeological research in the Saimaa district and in the Karelian Isthmus in 1992–1999. *Karelian Isthmus ...*: 26–45.

Lavento, M. The Saimaa–Ladoga project: question framing and strategies. *Karelian Isthmus ...*: 46–70.

Nordqvist, K. & Lavento, M. Archaeological survey in Kaukola and Räisälä in 1999 and a study of environmental settings of the Stone Age dwelling sites in the area. *Karelian Isthmus ...*: 140–163.

Lavento, M., Carpelan, C., Gerasimov, D. V., Halinen, P., Lisicyn, S. N., Nordqvist, K., Seitsonen, O., Seitsonen, S. & Uino, P. Epilogue. *Karelian Isthmus ...*: 284–290.

Kouki, P., Silvonen, S., Lavento, M., Hertell, E. J., Jansson, H., Mukkala, A. & Ynnilä, H., 2008. Missing Periods in Surveys: Sheer Coincidence or Explainable Phenomena – an Example from Petra Region, Southern Jordan. *Proceedings of the 4th International Conference on the Archaeology of the Ancient Near East, Berlin 29 March – 3 April 2004, Freie Universität Berlin*. Vol 2: 179–192. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Lavento, M., 2008. Aika, arkeologia ja muistin monet tasot: Levi-Strauss ja ajan haaste menneisyyden tutkimukselle. *Synteesi – taiteidenvälisen tutkimuksen aikakauslehti* 28(2): 30–40. Suomen semiotiikan seura & Suomen estetiikan seura & Suomen Taidekasvatuksen tutkimusseura.

2007

Alenius, T. & Lavento, M., 2007. Katajajärvi: osa sisämaan asutus- ja viljelyhistoriaa. In: Lavento, M. & Lahelma, A. (eds). *Sama maisema, eri kulkijat: Repoveden kansallispuisto kivikaudelta 1900-luvulle*. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 165: 14–19.

Lavento, M., 2007. Archaeological observations on the origin of early iron production in eastern and northern Finland. *Jernkontorets bergshistoriska utskott* H: 141–146. Stockholm: Jernkontoret.

Lavento, M., 2007. Invisibility of visible colours in archaeology. In: Merkevičius, A. (ed). *Colours of archaeology: material culture and the society. Papers from the Second Theoretical Seminar of the Baltic Archaeologists (BASE), held at the University of Vilnius, Lithuania, October 21–22, 2005*. Interarchaologia 2: 11–20. Vilnius.

Lavento, M., 2007. Metallien käyttö leviää Suomeen (1800 eaa. – 400 jaa.) In: Lavento, M. & Lahelma, A. (eds). *Sama maisema, eri kulkijat: Repoveden kansallispuisto kivikaudelta 1900-luvulle*. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 165: 46–49.

Lavento, M. & Ala-Pöllänen, A., 2007. Näkymiä meriarkeologian opetukseen ja tutkimukseen Helsingin yliopistossa: mitä Bolognan prosessin jälkeen? *ICOMOS, Suomen osaston jäsentiedote* 4: 14–19.

Lavento, M., Kouki, P. A., Eklund, A., Erving, A., Hertell, E., Junnilainen, H., Silvonen, S., & Ynnilä, H., 2007. The Finnish Jabal Harun Project Survey – preliminary report of the 2005 season. *Annual of the Department of Antiquities of Jordan* 51: 289–302.

Lavento, M., Kouki, P., Silvonen, S., Ynnilä, H. & Huotari, M., 2007. Discussions on Terrace Cultivation and its Relationship to the City of Petra, in Southern Jordan. *Studies in the History and Archaeology of Jordan* 9: 145–156. Amman: Department of Antiquities of Jordan.

2006

[Gerasimov, D., Lavento, M., Mökkönen, T., Nordqvist, K., Puttonen, S., Seitsonen, O. & Halinen, P.] = Герасимов et al., 2006. Археологические изыскания года 2005 по каменному веку – эпохе раннего металла в северо-восточной части Карельского перешейка. In: Чистов, Ю.К. & Михайлова, Е.А. (eds). *Радловские чтения 2005*: 247–253. С.-Петербург: Музей антропологии и этнографии имени Петра Великого Российской Академии наук.

Gerasimov, D.V., Carpelan, C., Lisicyn, S.N., Lavento, M. & Uino, P. = Герасимов et al. 2006. Изучение стоянок каменного века в районе пос. Советский – д. Токарево на Карельском перешейке (опыт исследования микрорегиона картографическим методом). (Stone Age Sites Studies at Sovetskiy and Tokarevo Settlements on Karelian Isthmus (Essay on Microregional Cartographical Study)). In: Черных, И.Н. (ed). *Тверской археологический сборник* 6(1): 148–153. (Tver Archaeological Collection 6(1)). Тверь: Тверской государственный объединённый музей.

Kouki, P., Lavento, M., Hertell, E. J., Mukkala, A., Silvonen, S., Ynnilä, H., Haggrén, H., Junnilainen, H. & Erving, A. 2006. The Finnish Jabal Haroun Project Survey: Preliminary Results from Six Seasons of Archaeological Fieldwork in Jordan. *Proceedings of the Finnish Institute in the Middle East* 1/2006. Helsinki: Foundation of the Finnish Institute in the Middle East.

Kriiska, A. & Lavento, M., 2006. Narva Joaoru asulakohalt leitud keraamika kõrbekihi AMS-dateeringut. In: Kriiska, A. & Ivask, M. (eds). *Linnas ja linnuses*. Uurimus Narva aloost. Narva Muuseum toimetised 6: 127–135.

Lavento, M., 2006. Christian Carpelan: kulttuuri nykyisyydessä. In: Suhonen, M., Lavento, M., Uino, P., Kankkunen, P., Haimila, M. & Silvonen, S. (eds). *Arkeologian lumoa synkkyytteen. Artikkeleita Christian Carpelanin juhlapäiväksi*: 17–25. (Lighting the darkness – The attraction of archaeology. Papers in honour of Christian Carpelan.) Helsinki: Helsingin yliopisto, Kulttuurien tutkimuksen laitos / Arkeologia.

Lavento, M., 2006. Kulttuuri ja kulttuurit suomalaisen arkeologian silmin – katsaus 1950-luvulta 1990-luvun alkuun. *Arkeologipäivät* 2005: 6–17.

Lavento, M., 2006. Lappeenrannan Huhtiniemen arkeologiset ja oikeuslääketieteelliset tutkimukset: raportti kenttä-tutkimuksista (1.1.–27.10.2006) ja jälkitöistä. Helsingin yliopisto. [Unpublished project report, University of Helsinki.]

Lavento, M., 2006. Menneisyyden ja median kohtaaminen. *Arkeologipäivät* 2006: 34–44

Lavento, M., 2006. Miten historiallisen ajan arkeologian asema on muuttunut? Näkökulmia yleisen arkeologian suunnasta. *SKAS* 1/2006: 18–24.

Lavento, M., 2006. Teaching natural sciences in archaeology: some practical notes on teaching at the University of Helsinki. In: Engemark, R. & Linderholm, J. (eds). *Proceedings from the 8th Nordic Conference on the Application of Scientific Methods in Archaeology, Umeå 2001*. Archaeology and Environment 21: 129–135. University of Umeå, Environmental Archaeology Laboratory, Department of Archaeology and Saami Studies.

Lavento, M., Halinen, P. & Mökkönen, T., 2006. Subsistence strategies and changes of communities between 9000–1 calBC: an archaeological intensive-investigation in the western part of Lake Ladoga, Karelian Isthmus, Russia. In: Herva, V-P (ed). *People, material culture and environment in the North. Proceedings of the 22nd Nordic Archaeological Conference, University of Oulu, 18–23 August 2004*. *Studia humaniora ouluensia* 1: 120–130.

Mökkönen, T., Lavento, M. & Halinen, P., 2006. Neolithic Sites in Various Environments of the Karelian Isthmus. Kaukola–Räisälä -project's survey 2004. In: Kirpichnikov, A.N., Nosov, E.N. & Saksa, A.I. (eds). *Slavs, Finns and Ougrien: The Zones of Contacts and Cooperation. The papers of Russian-Finnish symposium on the Problems of Archaeology and History, Pushkinskie Gory, October, 7–10, 2004*: 112–129. St. Petersburg: Russian Academy of Sciences, Institute for the History of Material Culture,

2005

Carpelan, C. & Lavento, M., 2005. Ari Pekka Siiriäinen 1939–2004 [muistokirjoitus]. *Muinaistutkija* 1/2005: 2–11. Helsinki: Suomen arkeologinen seura.

Lavento, M., 2005. Coastal and inland Early Metal Period in Finland – cultural, territorial, and economical zones? In: Goldhahn, J. (ed). *Mellan sten och järn. Rapport från det 9:e nordiska bronsålderssymposiet, Göteborg 2003-10-09/12*. Gotarc, Serie C 59(1–2): 755–769. Göteborg: Göteborgs universitet.

Lavento, M., 2005. Labyrintti ja sateenkaari. *Kanava* 33(8): 519–521. [Virkaanastujaisesityelmä.]

Lavento, M., 2005. Malmista esineeseen: metallien käsittely rautakauden ja keskiajan Suomessa. *Merellinen perintömme – Vårt maritima arv*. CD-rom. Helsingin yliopisto, kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologia.

Lavento, M., 2005. Muinaismuistolaki 40 vuotta: tutkimuksen näkökulma. *Muinaistutkija* 1/2005: 26–35.

Lavento, M., 2005. Muinaisten kulttuurien jäljillä. In: Kokkonen, P. (ed.) *Sukukansaohjelman arki: Suomalais-ugrilainen perintö ja arkipäivä. Studia Fenno-Ugrica* 21.9.–16.11.2004. Castrenianumin toimitteita 64: 122–130.

Lavento, M., 2005. Sisämaan asutus rautakaudella ja keskiajalla ja sen mahdolliset yhteydet etelärannikolle. *Merellinen perintömme – Vårt maritima arv*. CD-rom. Helsingin yliopisto, kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologia

Kriiska, A., Lavento, M. & Peets, J. 2005. New AMS dates of the Neolithic and Bronze Age ceramics in Estonia: preliminary results and interpretations. *Eesti Arheoloogia Ajakiri* 9(1): 3–31. (Journal of Estonian Archaeology.)

2004

Lavento, M., 2004. Ari Siiriäinen *16.11.1939 † 9.12.2004 = Ari Siiriäinen in memoriam. *Vuosikirja* 2004: 139–142. Helsinki: Societas Scientiarum Fennica.

Lavento, M., 2004. Chronology without types and cultures? Interpreting the prehistory of Kainuu on the basis of radiocarbon dates. In: Uino, P. (ed). *Fenno-Ugri et Slavi 2002. Dating and Chronology*. Museoviraston arkeologian osaston julkaisuja 10: 61–74. [National Board of Antiquities, Department of Archaeology.]

Lavento, M., 2004. Kivikaudesta rautakauteen. In: Pesonen, M. & Westermarck, H. (eds). *Studia Generalia: Suomen kansa – mistä ja mikä?*: 63–77. Helsinki: Helsingin yliopiston Vapaan sivistystyön toimikunta.

Lavento, M., 2004. Maannos, maaperä ja niiden tutkimuksen menetelmät: arkeologin näkökulma. *Arkeologipäivät* 2003: 46–60.

Lavento, M., Huttunen, R-L & Huttunen, A., 2004. Palynological Investigations at the Ruhtinansalmi Dwelling-site Complex in Suomussalmi – Anthropogenic Pollen Evidence for a Hunter-Gatherer Economy? In: Lavento, M. et al. (eds). *Early in the North*. Iskos 13: 91–102. Helsinki: Finnish Antiquarian Society.

2003

Halinen, P., Joensuu, J., Lavento, M., Martio, L. & Mökkönen, T., 2003. Kerimäen Raikuun Martinniemen tutkimukset 1998–1999. *Sihtti: Savonlinnan maakuntamuseon julkaisuja* 5: 9–26.

Herva, V-P & Lavento, M., 2003. Quo vadis, arkeologia? Arkeologian teorian suuntaviivoja uuden vuosituhannen vaihteessa. *Muinaistutkija* 2/2003: 27–43.

Lavento, M., 2003. Kuinka maisterista tohtori? Näkökohtia jatkokoulutuksen lyhyeen historiaan ja epävarmaan tulevaisuuteen. *Muinaistutkija* 4/2003: 34–42.

Lavento, M., 2003. Tapani Tuovinen: The burial cairns and the landscape in the archipelago of Åboland, SW Finland, in the Bronze Age and the Iron Age. [Book review.] *Fennoscandia archaeologica* XX: 121–126. Helsinki: Archaeological Society of Finland.

Lavento, M. 2003. Viipurin läänin pronssikausi ja varhaismetallikausi. In: Saarnisto, M. (ed). *Karjalan synty. Viipurin läänin historia* 1: 245–290. Gummerus.

Lavento, M. & Suhonen, M., 2003. Arkeologinen hypermedia: taidetta, tosiseikkoja, artefaktituotantoa [kirja-arvio: Lily Díaz-Kommonen: Art, Fact, and Artifact Production. Design Research and Multidisciplinary Collaboration.] *Muinaistutkija* 1/2003: 41–46.

2002

Ala-Pöllänen, A. & Lavento, M., 2002. Merihistorian opinnot Helsingin yliopistossa – ajatuksia koulutuksen nykytilasta ja paremmasta tulevaisuudesta. *ICOMOS, Suomen osaston jäsentiedote* 4/2002: 62–64.

Halinen, P., Joensuu, J., Lavento, M. & Martio, L., 2002. House Pit Studies at Martinniemi in Kerimäki. In: Ranta, H. (ed). *Huts and houses. Stone Age and Early Metal Age buildings in Finland*: 201–210. Helsinki: National Board of Antiquities.

Lavento, M., 2002. Past human occupation in the Jabal Härün area: the FJHP survey. In: Frösén, J. & Fiema, Z. (eds). *Petra: a city forgotten and rediscovered*: 118–125. [A volume associated with the exhibition organized by the Amos Andersson Art Museum in Helsinki, Finland.]

Lavento, M., 2002. Survey-tutkimusten uusia tuulia itäisellä Välimerellä ja Lähi-Idässä: esimerkkinä Aaroninvuoren inventointi Jordaniassa. *Arkeologipäivät* 2002: 50–62.

Lavento, M. & Jungner, H., 2002. Mikä vaivaa arkeologian ja luonnontieteiden yhteistoimintaa? *Muinaistutkija* 1/2002: 55–57.

2001

Herva, V-P & Lavento, M., 2001. Päästätkö Ludwigin sisään? [keskustelua]. *Muinaistutkija* 1/2001: 48–52.

Lavento, M., 2001. Milloin keramiikkatyyppi katoaa? Ajoituksia ja ajoituksen filosofiaa. *Arkeologipäivät* 2001: 39–45.

Lavento, M., 2001. *Textile Ceramics in Finland and on the Karelian Isthmus. Nine Variations and Fugue on a Theme of C. F. Meinander*. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 109. [Doctoral dissertation published by the Finnish Antiquarian Society, Helsinki.]

Lavento, M., Halinen, P., Timofeev, V. & Gerasimov, D., 2001. An archaeological field survey of Stone Age and Early Metal Period settlement at Kaukola (Sevastyanovo) and Räisälä (Melnikovo) on the Karelian Isthmus in 1999. *Fennoscandia archaeologica* XVIII: 3–25.

Uino, P. & Lavento, M., 2001. Kurkijoen esihistoriaa etsimässä: arkeologit löysivät nelisenkymmentä uutta kohdetta. *Karjala – puolueista riippumaton karjalaisten lehti* 39: 9.

2000

Lavento, M., 2000. Kohdennetun inventoinnin suunnittelu, tyypit ja menetelmät. In: Maaranen, P. & Kirkinen, T. (eds). *Arkeologinen inventointi: opas inventoinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen*: 17–32. Helsinki: Museovirasto, arkeologinen osasto.

Lavento, M., 2000. Näkemyksiä Suomen arkeologian alennustilasta: keskustelua. *Muinaistutkija* 2/2000: 61–65.

1999

Haggrén, G., Lavento, M. & Niukkanen, M., 1999. Kaupunkiarkeologia 1990-luvun Suomessa. *Muinaistutkija* 4/1999: 33–39.

Haggrén, G., Lavento, M. & Niukkanen, M., 1999. Kaupunkiarkeologisen tutkimuksen edistysaskelia. *Muinaistutkija* 2/1999: 43–44.

Halinen, P. & Lavento, M., 1999. Karjalankannaksen kivikauden tutkimus uudessa alussa *Joulukannel: Karjalan liiton joulujulkaisu*: 38–40.

Lavento, M., 1999. An Iron Furnace from the Early Metal Period at Kitulansuo in Ristiina, in the southern part of the Lake Saimaa Water System. *Fennoscandia archaeologica* XVI: 75–80.

Lavento, M., 1999. Statistical approach to archaeological stratigraphy of a multi-period dwelling site at Multavieiru in Polvijärvi, Eastern Finland. In: Huurre, M. et al. (eds). *Dig it all: papers dedicated to Ari Siiriäinen*: 29–38. Helsinki: The Finnish Antiquarian Society & The Archaeological Society of Finland.

Lavento, M. & Haggrén, G., 1999. Keskiajan tutkimista ja tuhoamista Turussa. *Muinaistutkija* 1/1999: 59–62

Lavento, M. & Haggrén, G., 1999. Åbo Akademin tontin kaivauksista – vielä kerran. *Hiidenkivi* 1/1999: 32.

1998

Halinen, P. & Lavento, M., 1998. Arkeologian päivien 16.–17.4. esitelmien yhteydessä käyty keskustelu. *Muinaistutkija* 4/1998: 110–114.

Lavento, M., 1998. Anthropomorphic analogies to material culture. *Fennoscandia archaeologica* XV: 34–36.

Lavento, M., 1998. Bjørnar Olsen: Fra ting til tekst [kirja-arvio]. *Muinaistutkija* 2/1998: 39–41.

Lavento, M., 1998. Sisämaan vanhemman metallikauden väestö tutkimusongelmana. *Muinaistutkija* 4/1998: 46–55.

1997

Forsén, B., Lavento, M. & Forsén, J., 1997. The Asea Valley Survey – a preliminary report of the 1994 season. *Opuscula Atheniensia* 21: 73–97. Athens: Institutum Atheniense regni Sueciae.

Lavento, M., 1997. Ajatuksia Sarsan-Tomitsan keramiikan ja Viron tekstiilikeramiikan välisistä yhteyksistä. *Muinaistutkija. Suomen arkeologisen seuran tiedotuslehti* 4/1997: 2–7.

Lavento, M., 1997. From the Early Metal Period to the Iron Age: a transition period in the Great Lake Saimaa area? In: Kirpichnikov, A.N., Ryabinin, E.A. & Saksa, A.I. (eds). *Славяне и финно-угры: археология, история, культура: доклады российско-финляндского симпозиума по вопросам археологии*. Sankt-Peterburg.

Lavento, M., 1997. Nordic TAG 1997. *Muinaistutkija* 3/1997: 37–39.

Lavento, M., 1997. Piirteitä lähdeaineiston ja tieteen etiikan asemasta postprosessualismissa. *Muinaistutkija* 1/1997: 39–40.

Lavento, M., 1997. *Sarsa-Tomitsa ceramics in Finland and Karelian Isthmus*. Lisensiaatintyö. Helsingin yliopisto, Arkeologian laitos. [Unpublished Lic. Phil. Thesis, University of Helsinki, Department of Archaeology.]

1996

Carpelan, C. & Lavento, M. 1996. Soil phosphorus survey at subrecent Saami winter village sites near Inari, Finnish Lapland. A preliminary report. *Proceedings from the 6th Nordic Conference on the Application of Scientific Methods in Archaeology, Esbjerg 1993*. Arkeologiske Rapporter 1(1996): 97–107. Esbjerg Museum.

Lavento, M., 1996. Varhaista raudanvalmistusta Ristiinassa: muutamia huomioita Kitulansuon raudansulatusuunista ja siihen liittyvästä keramiikasta. *Sihiti: Savonlinnan maakuntamuseon julkaisuja* 4/1996: 64–75.

Lavento, M. & Hornytzkyj, S. 1996. Asbestos types and their distribution in the Neolithic, Early Metal period and Iron Age pottery in Finland and Eastern Karelia. In: Kirkinen, T. (ed). *Pithouses and Potmakers in Eastern Finland: Reports of the Ancient Lake Saimaa Project*. Helsinki Papers in Archaeology 9: 41–70. University of Helsinki, Department of Archaeology.

Patrushev, V. & Lavento, M., 1996. Sosnovaya Griva 3. *Fennoscandia archaeologica* XIII: 29–49. Helsinki: Archaeological Society of Finland.

1995

Lavento, M., 1995. A hermeneutical approach to archaeological truth based on Hans-Georg Gadamer's "truth and method". In: Tusa, M. & Kirkinen, T. (eds). *The Archaeologist and His/Her Reality. Report from the fourth Nordic TAG conference, Helsinki 1992*. Helsinki Papers in Archaeology 7: 45–50. University of Helsinki, Department of Archaeology.

Lavento, M., 1995. Ovatko relativismi ja postprosessualismi tulleet suomalaiseen 1900-luvun arkeologiaan jäädäkseen? *Muinaistutkija – Suomen arkeologisen seuran tiedotuslehti* 2/1995: 17–20.

Lavento, M. & Hornytzkyj, S., 1995. On asbestos used as temper in Finnish Subneolithic, Neolithic and Early Metal Period pottery. *Fennoscandia archaeologica* XII: 71–75.

1992

Lavento, M., 1992. A preliminary analysis of the ceramics of the Ruhtinansalmi dwelling-site complex in Kainuu, Northern Finland. *Fennoscandia archaeologica* IX: 23–41. Helsinki: Archaeological Society of Finland.

Lavento, M., 1992. Arkeologiassa käytettyjen sovelletun geofysiikan menetelmien alkuvaiheista Suomessa. *Kentältä poimitua: kirjoitelmia arkeologian alalta* 2: 10–20. Helsinki: Museovirasto.

1990

Lavento, M., 1990. Rovaniemen Saarenkylän Piirittävaara: kivikautisen asuinpaikan pelastuskaivauksien 1989–90 satoa. *Raito* 2/1990: 16–20. Rovaniemi: Lapin maakuntamuseo.

1989

Jussila, T., Lavento, M. & Schulz, H-P, 1989. *Maaperän fosforianalyysi arkeologiassa*. Helsinki Papers in Archaeology 3. University of Helsinki, Department of Archaeology.

Lavento, M., 1989. *Suomussalmen Juntusrannan särkkäalueen keramiikka*. Pro gradu. Helsingin yliopisto, Arkeologian laitos. [Unpublished MA Thesis, University of Helsinki, Department of Archaeology.]

Tabula gratulatoria

Tiina Aalto	Tryggve och Taina Gestrin	Andreas ja Riina Koivisto
Vadim Adel	Riho ja Satu Grünthal	Leena Koivisto
Eva Ahl-Waris	Georg Haggren	Satu Koivisto
Marja Ahola	Petri Halinen	Martti Koponen
Terhi Ainiala	Janne Harjula	Liisa Kunnas-Pusa
Teija Alanko	Tuula Heikkurinen-Montell	Hanna, Risto ja Paavo Kuosmanen
Anne Ala-Pöllänen	Tuuli Heinonen	Siiri Tolonen ja Jari-Matti Kuusela
Riikka Alvik	Vesa-Pekka Herva	Ville Laakso
Sanna Aro-Valjus	Volker Heyd	Antti Lahelma
Aki Arponen	Markus Hiekkänen	Maria Lahtinen-Kaislaniemi
Henrik Asplund	Pirjo Hiidenmaa	Matias Laitinen
Kaisa Autere	Maija Holappa	Valter Lang
Olga Batanina	Elisabeth Holmqvist-Sipilä	Mikko Lavento
Rick Bonnie	Isto Huvila	Mirja Lavento
Christian Carpelan	Janne Ikäheimo	Petteri Lavento
Charlotte Damm	Kristin Ilves	Terttu Lempiäinen
Rebekka Eckelmann	Marjut Jalkanen-Mäkelä	Kerstin Lidén
Frida Ehrnsten	Juha Janhunen	Sanna Lipkin
Erkki Evijärvi	Högne Jungner	Jenni Lucenius
Maire Evijärvi	Tanja Juuri	Göran Lybäck
Pekka Evijärvi	Petri Kallio	Sara Långsjö
Ulla-Maija Forsberg	Päivi Kankkunen ja Kaarlo Katiskoski	Kristiina Mannermaa ja Antti Halkka
Björn Forsén	Brit Keydel	Mikael Manninen ja Taarna Valtonen
Hanna Forssell	Tuija ja Teo Kirkinen	Maija Matikka
Mikael Fortelius	Sanna Kivimäki	
Frog	Minna Koivikko	

Tiina Merisalo	Johanna Roiha	Riikka Tevali
Algimantas Merkevicus	Janne Saarikivi	Teija Tiitinen
Tiina Mertanen	Jenni Sahramaa	Esko Tikkala
Mirja Miettinen	Mikko Saikku	Sallamaria Tikkanen
Mirette Modarress Julin	Elina Salmela	Arja ja Tapani Tuovinen
Ulla Moilanen	Anna-Kaisa Salmi	Pirjo Uino
Sari Mäntylä-Asplund	Kirsti Salmi-Niklander	Katerina Velentza
Kerkko Nordqvist ja Aija Macãne	Mika Sarkkinen	Veronica Walker Vadillo
Milton Núñez	Jyri Saukkonen	Jani Votka
Risto Nurmi	Marianne Schauman-Lönnqvist	Anu Vauramo ja Tuomas Seppä
Katariina Nurminen	Eeva-Liisa Schulz	Tuija Wetterstrand
Teija Nurminen	Erja ja Jan Segerstam	Sami Viljanmaa
Mikke Nyholm	Sanna ja Oula Seitsonen	Suvi Viranta-Kovanen
Carl-Gösta och Karin Ojala	Heikki Seppä	Kalle Virtanen
Eljas Oksanen	Sirkka-Liisa Seppälä	Teemu Väisänen
Pia Olsson	Liisa Seppänen	Timo Ylimaunu
Jussi Pakkasvirta and Florencia Quesada	Hanna Snellman	Tiina Äikäs ja Anssi Malinen
Asko Parpola	Tytti Steel	Arkeologia, Oulun yliopisto
Pirkko ja Ossi Partanen	Irja-Leena Suhonen	M.A. Castrenin seura ry
Wesa Perttola	Tarja Sundell	FAFAA ry
Lauri Pohjakallio	Tuulikki Suominen	Fibula ry
Bianca Preda-Bălănică	Renja Suominen-Kokkonen	Kulttuurien osasto, Helsingin yliopisto
Hanna-Leena Puolakka	Alexander Suvorov	Museologia, Turun yliopisto
Paula Purhonen	Saana Svärd	Museovirasto
Pauli Rahkonen	Leena Söyrinki-Harmo ja Maunu Harmo	Pirkanmaan maakuntamuseo
Eeva Raike	Jouni Taivainen	Suomen keskiajan arkeologian seura
Riitta Rainio	Miikka Tallavaara	Suomen arkeologinen seura
Tanja Ratilainen	Tuukka Talvio	
Tuuli Ravantti	Helena Taskinen	
Anna Ripatti	Tanja Tenhunen	